

SERO 2023

Skatteetatens undersøkelse om etterlevelse, rapportering oppdagelsesrisiko og tillit

Skatteetaten

Innhold

Om undersøkelsen

1: Informasjon, regelverk og rapportering

2: Tillit til skattemyndighetene og offentlige institusjoner

3: Normer og bransjeforhold

4: Arbeidslivskriminalitet

5: Opplevd oppdagelsesrisiko

Skatteetaten

Om undersøkelsen

Skatteetaten

Formål, metode, utvalg

Formål

SERO har blitt gjennomført en gang i året fra og med 2016, og har som hovedformål å generere kunnskap om næringslivets holdninger og praksiser ifm. etterlevelse, rapportering, oppdagelsessannsynlighet og tillit til skattemyndighetene.

Intervjumetode

Telefon

Målgruppe

Daglige ledere og eiere (90% av utvalget), og økonomi-/finanssjef (8%). Kun virksomheter aktive i mva-registeret inngår i utvalgsrammen. Dersom virksomheten har ingen ansatte, stilles krav om 50 000 kroner i omsetning

Utvalg

2000 virksomheter totalt

- 1040 i representativt utvalg
- 960 i kvotert tilleggsutvalg (for å sikre representasjon i enkelt næringer)

Gjennomføring

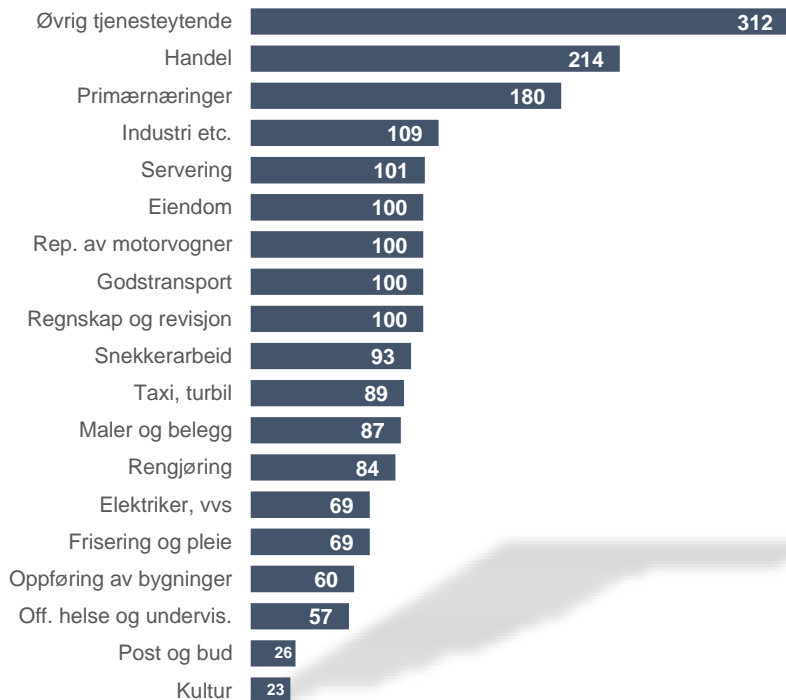
Intervjuing er gjort i perioden 10.3.–22.6. av Kantar Public på vegne av Skatteetaten
Undersøkellesdesign, analyse og rapportering er gjort av Skatteetatens analyseteam

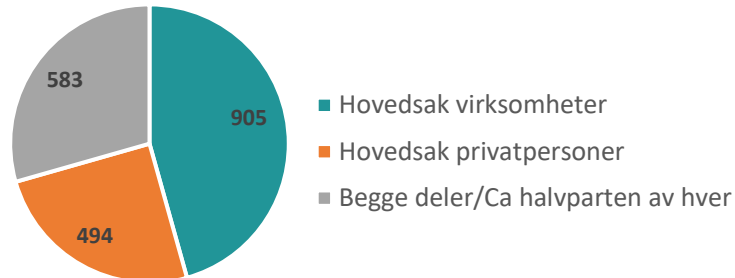
Skatteetaten

Om utvalget

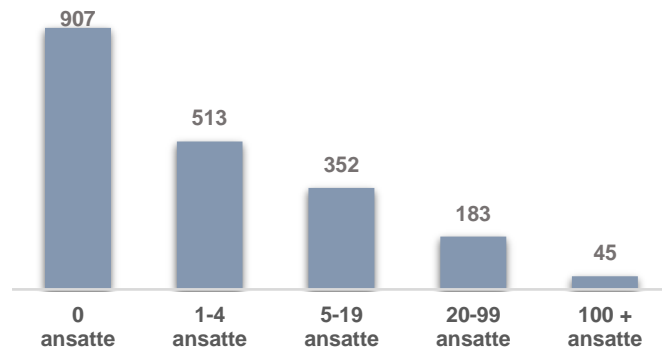
Bransje (ant.)

Kundesammensetning (ant.)

Ansatte (ant.)

Firedelt bransjegruppering – 2022

I deler av analysen har vi benyttet denne firedelte grupperingen av bransjer. Denne grupperingen brukes i stedet for resultater for de 19 enkeltbransjene, som pga. lite antall intervjuer i flere av bransjene, er heftet med høye statistiske feilmarginer (usikkerhet).

	Bransje	Bransjegruppering				Total
		1 Bygg og anlegg, elektriker, mal og belegg	2 Transport, taxi, bilreparasjon, post, bud	3 Rengjøring, servering, frisering	4 Øvrige bransjer	
1	Handel	0	0	0	214	214
2	Øvrig tjenesteytende	0	0	0	312	312
3	Industri etc.	0	0	0	109	109
4	Primærnæringer	0	0	0	180	180
5	Offentlig, helse og undervisning	0	0	0	57	57
6	Eiendom	0	0	0	100	100
7	Oppføring av bygninger	60	0	0	0	60
8	Snekkerarbeid	93	0	0	0	93
9	Elektriker, vvs	69	0	0	0	69
10	Maler og belegg	87	0	0	0	87
11	Reparasjon av motorvogner	0	100	0	0	100
12	Godstransport	0	100	0	0	100
13	Taxi, turbil	0	89	0	0	89
14	Post og bud	0	26	0	0	26
15	Frisering og pleie	0	0	69	0	69
16	Kultur	0	0	0	23	23
17	Regnskap og revisjon	0	0	0	100	100
18	Rengjøring	0	0	84	0	84
19	Servering	0	0	101	0	101
	TOTALT ANT. INTERVJU	309	315	254	1095	1973

Skatteetaten

Antall intervju SERO 2016-2023

	Representativt utvalg	Kvotert utvalg risikobransjer	Samlet utvalg
2016	1324	680	2004
2017	1339	662	2001
2018	1070	917	1987
2019	793	1178	1971
2020 vår	1174	879	2053
2020 høst	1019	1006	2025
2021	1061	936	1997
2022	1043	957	2000
2023	1040	960	2000
Totalt	9863	8175	18038

Skatteetaten

Feilmarginer

Alle utvalgsbaserte undersøkelser er heftet med feilmarginer. Feilmarginer er i hovedsak knyttet til statistisk usikkerhet. Dette kan være utvalgsskjevheter som fører til at utvalget ikke har samme fordeling som populasjonen på sentrale variabler i undersøkelsen.

Feilmarginer øker generelt jo mindre utvalget er. Feilmarginer vil også variere etter hvilken prosentfordeling en studerer. Tabellen til høyre viser feilmarginer ved ulike utvalgsstørrelser og prosentfordelinger.

SERO 2023 har et representativt utvalg på 1040 bedrifter. Med en faktisk populasjonsstørrelse på ca. 320 000 bedrifter, kan vi med 95% sannsynlighet si at det riktige resultatet ligger innenfor (+/-) 0,6 og 3,0 prosentpoeng, avhengig av prosentresultatets størrelse/fordeling. Usikkerheten er størst ved et resultat på rundt 50%, og minst ved prosentresultater nær ytterpunktene på prosentskalaen, (+/-) 5% og 95%.

Utvalgsstørrelse	Prosentresultat							
	1/90	3/97	5/95	10/90	20/80	30/70	40/60	50/50
100	2,0	3,3	4,3	5,9	7,9	9,0	9,6	9,8
200	1,2	2,4	3,0	4,2	5,5	6,4	6,8	6,9
400	1,0	1,7	2,2	3,0	3,9	4,5	4,8	4,9
800	0,6	1,2	1,5	2,1	2,8	3,2	3,4	3,5
1000	0,6	1,1	1,4	1,9	2,5	2,8	3,0	3,1
1200	0,6	1,0	1,2	1,7	2,3	2,6	2,8	2,9
2500	0,4	0,6	0,9	1,2	1,6	1,8	1,9	2,0
3000	0,4	0,6	0,8	1,1	1,5	1,7	1,8	1,8
10000	0,2	0,3	0,4	0,6	0,8	0,9	1,0	1,0
30000	0,1	0,1	0,2	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5

Bransjeinndeling i SERO	Beskrivelse
Handel	Agentur, detaljhandel og handel med motorvogner
Øvrig tjenesteyting	Faglig tjenesteyting (som fotograf-, arkitekt- og rådgivningstjenester), forretningsmessig tjenesteyting (som arbeidskraft, reiseliv, vakt- og vaktmestertjenester), Annen tjenesteyting (som interesseorganisasjoner, begravellesbyrå og logistikk), overnatting, finans- og forsikringstjenester, informasjon- og kommunikasjonstjenester
Industri etc.	Industri, bergverksdrift, elektrisitet-, gass- og vannforsyning
Primærnæringer	Jordbruk, jakt og viltstell, fiske, fangst og akvakultur og skogbruk
Offentlig, helse og undervisning	Offentlig administrasjon og forsvar, helse- og sosialtjenester og undervisning
Eiendom	Omsetning og drift av eiendom og utleie av eiendom
Oppføring av bygninger	Oppføring av bygninger, byggeprosjekter og anleggsvirksomhet
Snekkerarbeid	Snekkerarbeid
Elektriker, vvs	Spesialisert ferdiggjøring av bygninger, som elektriker, vvs og grunnarbeid
Maler og belegg	Maler- og glassarbeid, gulvlegging og tapetsering
Motorvognrep.	Vedlikehold og reparasjon av motorvogner
Godstransport	Godstransport på vei og flytting
Taxi og turbil	Passasjertransport på land, som drosje, tur- og rutebil
Post og bud	Post- og budtjenester
Frisering og pleie	Frisering, skjønnhet- og kroppspleie
Kultur	Kulturell virksomhet, underholdning og fritidsaktiviteter
Regnskap, revisjon	Regnskap, revisjon og skatterådgivning
Rengjøring	Rengjøringsvirksomhet
Servering	Serveringsvirksomhet

Skatteetaten

Del 1:

Informasjon, regelverk, rapportering

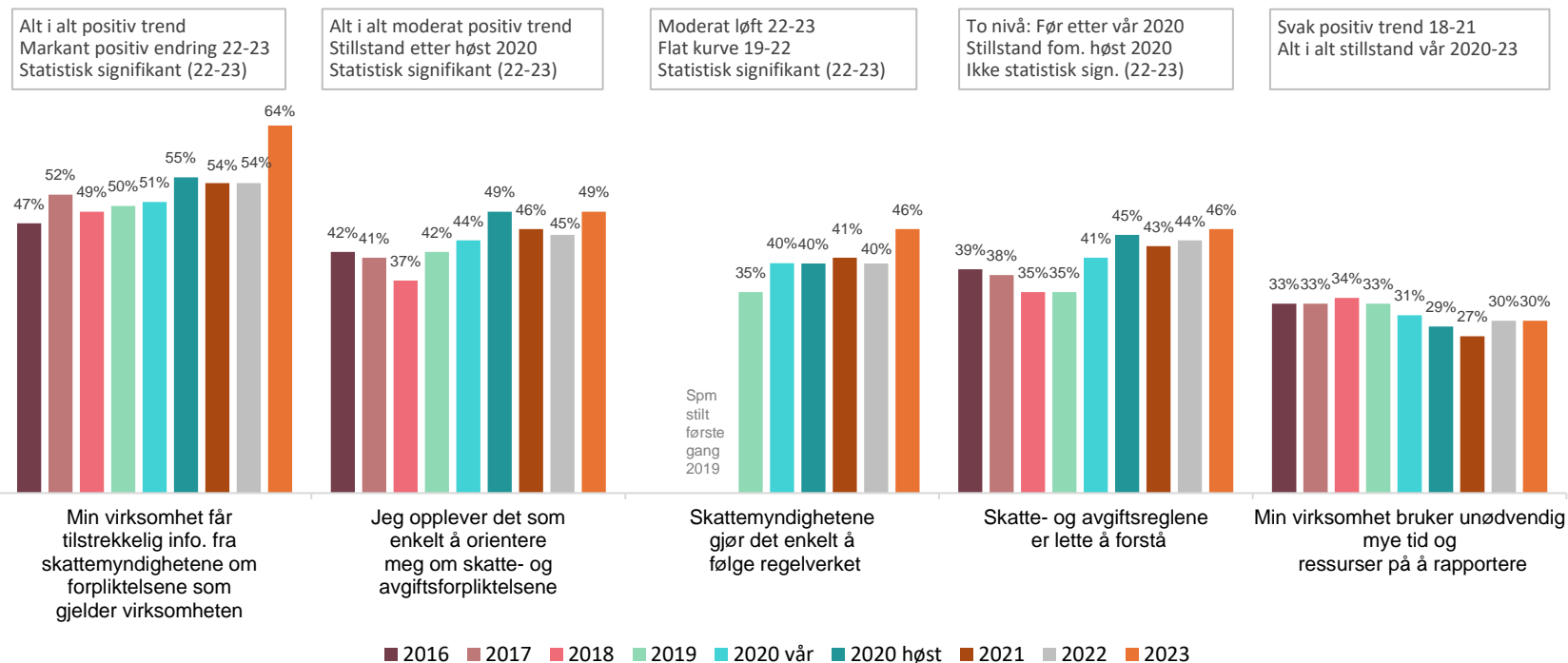

Informasjon, regelverk og rapportering

% helt + delvis enig

På et overordnet nivå er det positiv utvikling for alle de målte forholdene

Tallene indikerer mao. at det, på disse områdene, skjer en viss grad av forenkling for næringslivet

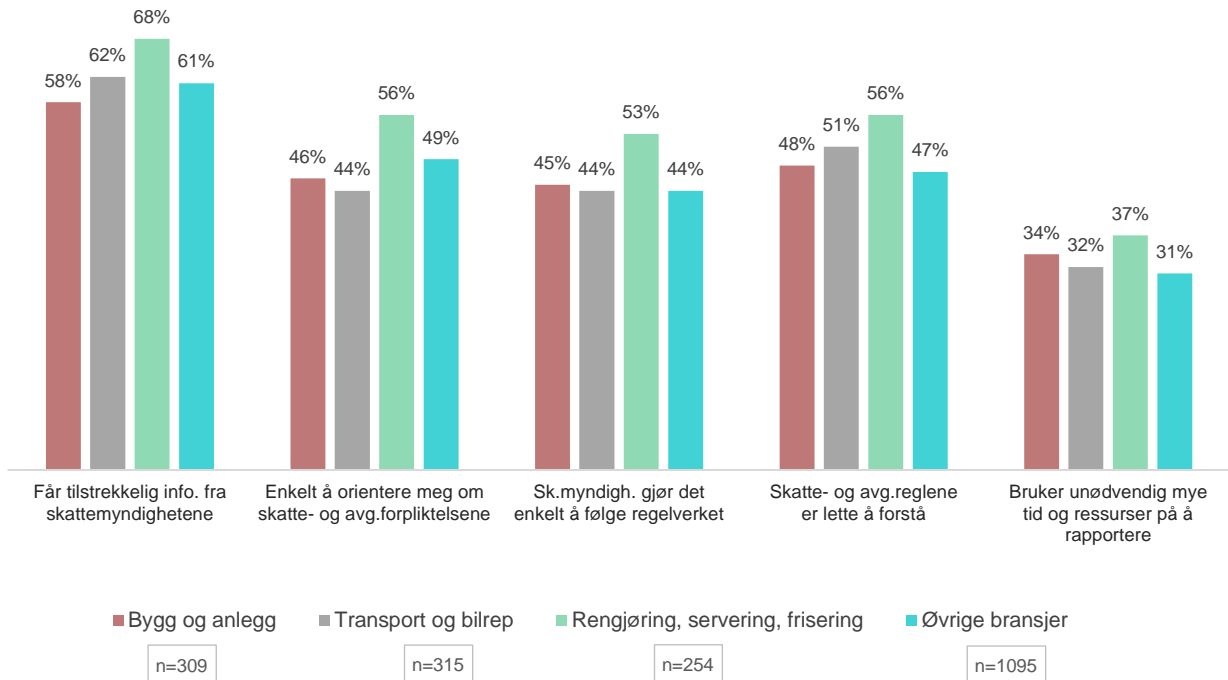

Skatteetaten

Informasjon, regelverk og rapportering

Etter 4-delt bransjegruppering

% helt + delvis enig (2023)

Kommentar

Figuren viser prosent bedriftsledere etter standard bransjegruppering i SERO som har svart helt eller delvis enig pr. påstand.

Det er et gjennomgående mønster at bransjegruppen "rengjøring, servering, frisering" opplever informasjon og regelverk mer positivt enn de tre andre bransjegruppene.

En større andel ledere i denne gruppen oppgir samtidig at de bruker unødvendig mye tid og ressurser på å rapportere.

Spørsmål

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander?

Skatteetaten

Del 2

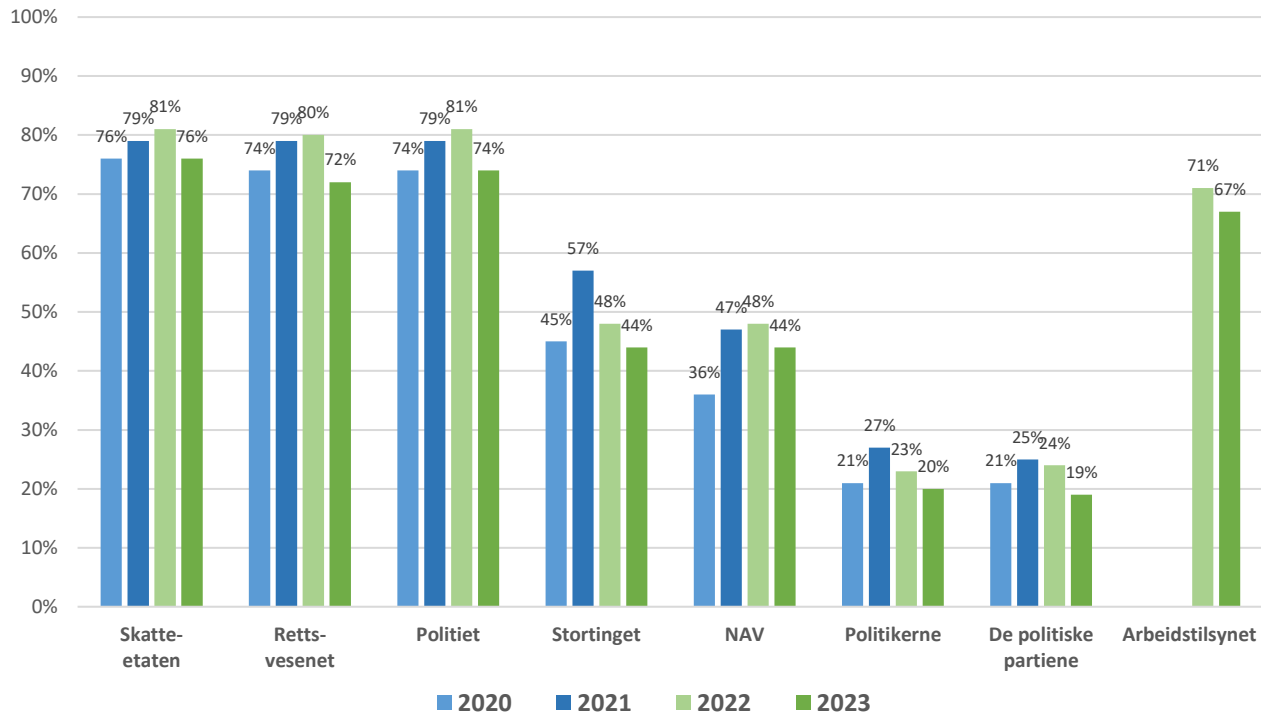
Tillit til Skatteetaten og utvalgte offentlige institusjoner

Skatteetaten

Generell tillit

% stor tillit (skalapunkt 7-10)

Kommentar

Figuren viser prosentandel av bedriftsledere som har svart skalapunkt 7-10 på 0-10-skala om generell tillit. Skalapunkt 7-10 tolker vi som «stor tillit».

Alle institusjonene, opplever redusert tillit fra 2022 til 2023.

Alle endringer fra 2022 til 2023 er statistisk signifikant.

Med 76% stor tillit, er Skatteetaten på førpandemivå. Det er ned 5 prosentpoeng fra 2022, og ned 4 fra 2021.

Denne endringen ser vi ikke som en markant tilbakegang. Hvorvidt dette er starten på en videre negativ trend, vil vi få en første indikasjon på når årets SERO er gjennomført i juni.

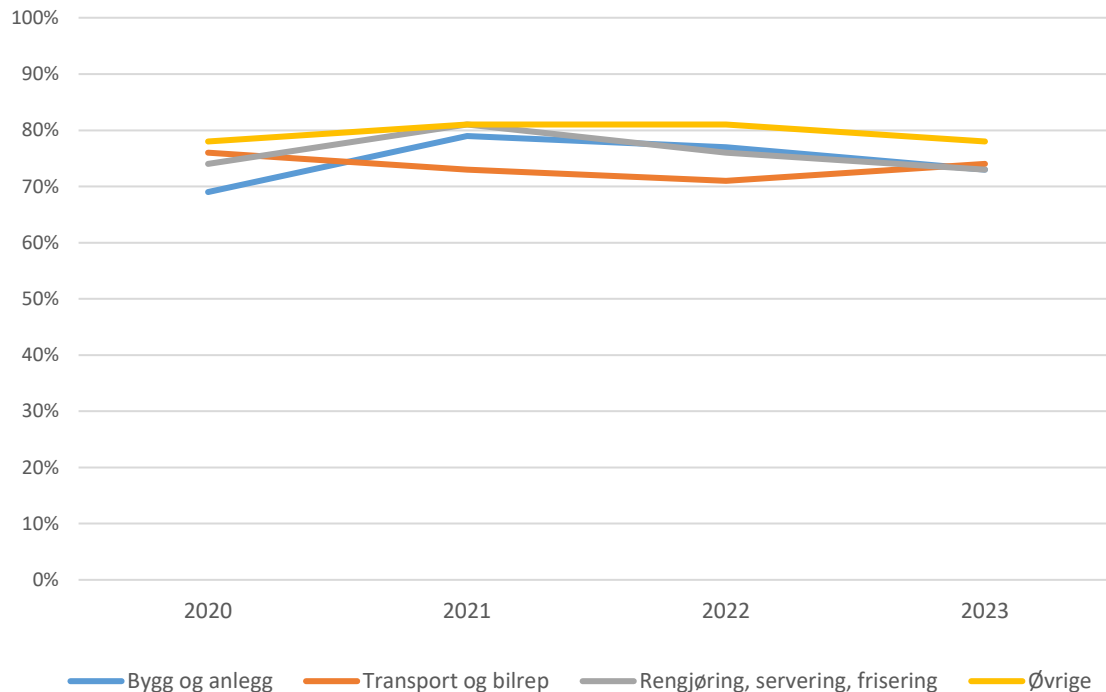
Spørsmål

På en skala fra 0 til 10, hvor stor eller liten tillit har du til hver av disse institusjonene? (Opplest i tilfeldig rekkefølge for hvert intervju)

Tillit til Skatteetaten – etter 4-delt bransjegruppering

% stor tillit (skalapunkt 7-10)

Kommentar

Figuren viser tidsserie for prosentandel stor tillit til Skatteetaten innad i hver bransjegruppering.

"Stor tillit" er skalapunkt 7-10 på 0-10-skala om generell tillit til Skatteetaten.

Hovedbildet viser stabilitet. Det er ikke markant variasjon/ending ila. de fire årene disse spørsmålene har vært inkludert i SERO.

Det er heller ikke markant forskjell på andel "stor tillit" i de fire bransjegruppene. Gruppen "øvrige" ligger så vidt øverst. Gruppen "transport og bilreparasjon" ligger nederst i deler av tidsserien.

Spørsmål

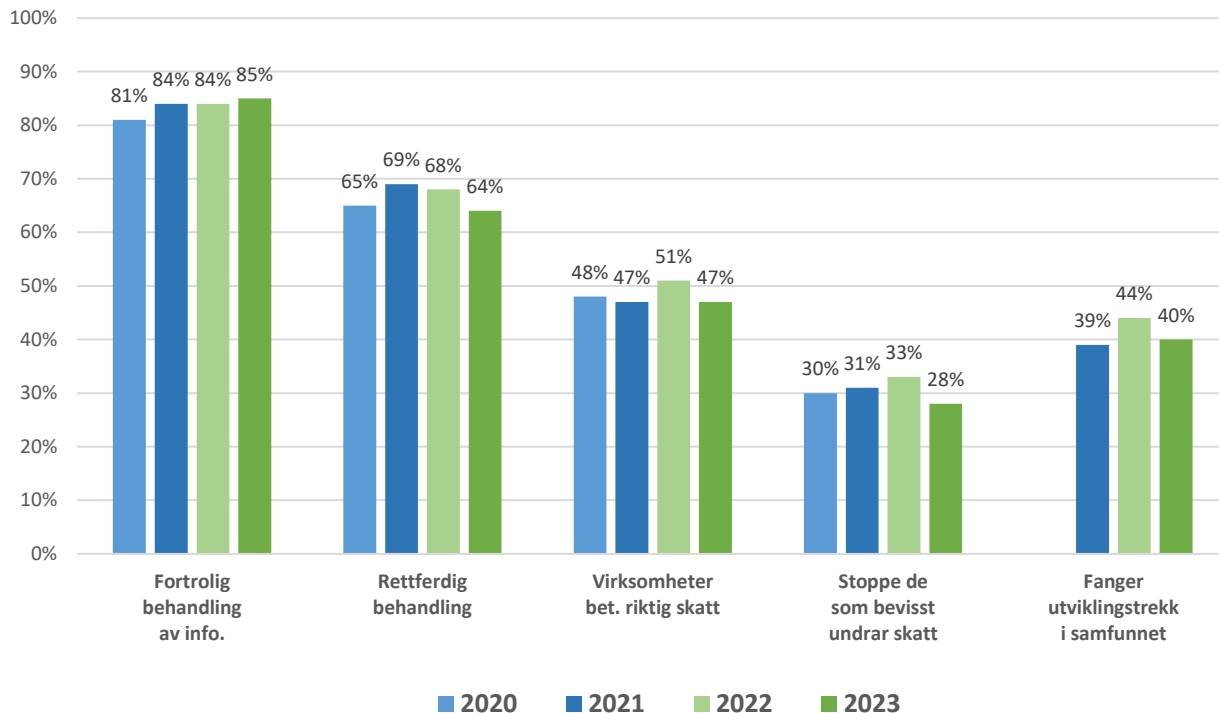
På en skala fra 0 til 10, hvor stor eller liten tillit har du til hver av disse institusjonene? (Opplest i tilfeldig rekkefølge for hvert intervju)

Skatteetaten

Tillit til Skatteetaten - 5 områder

% stor tillit (skalapunkt 7-10)

Kommentar

Figuren viser prosentandel av bedriftsledere som har svart skalapunkt 7-10 på 0-10-skala. Skalapunkt 7-10 tolker vi som «stor tillit».

Med unntak av «fortrolig behandling av info», som er på nivå med de to foregående årene, ser vi også her ein svakt nedadgåande trend tilbake til før-pandeminiivå.

Med unntak av «fortrolig behandling av info», så er alle endringer fra 2022 til 2023 statistisk signifikant.

Spørsmål

På de neste spørsmålene skal vi benytte en skala fra 0 til 10 der 0 er ingen tillit og 10 er full tillit. Skatteetaten...

1. Behandler informasjon om din virksomhet på en fortrolig måte?
2. Sikrer at alle virksomheter betaler riktig skatt?
3. Behandler virksomheter som din rettferdig?
4. Klarer å stoppe de som bevisst unndrar skatt?
5. Fanger opp nye utviklingstrekk i samfunnet knyttet til skatt og avgift?

Skatteetaten

Del 3

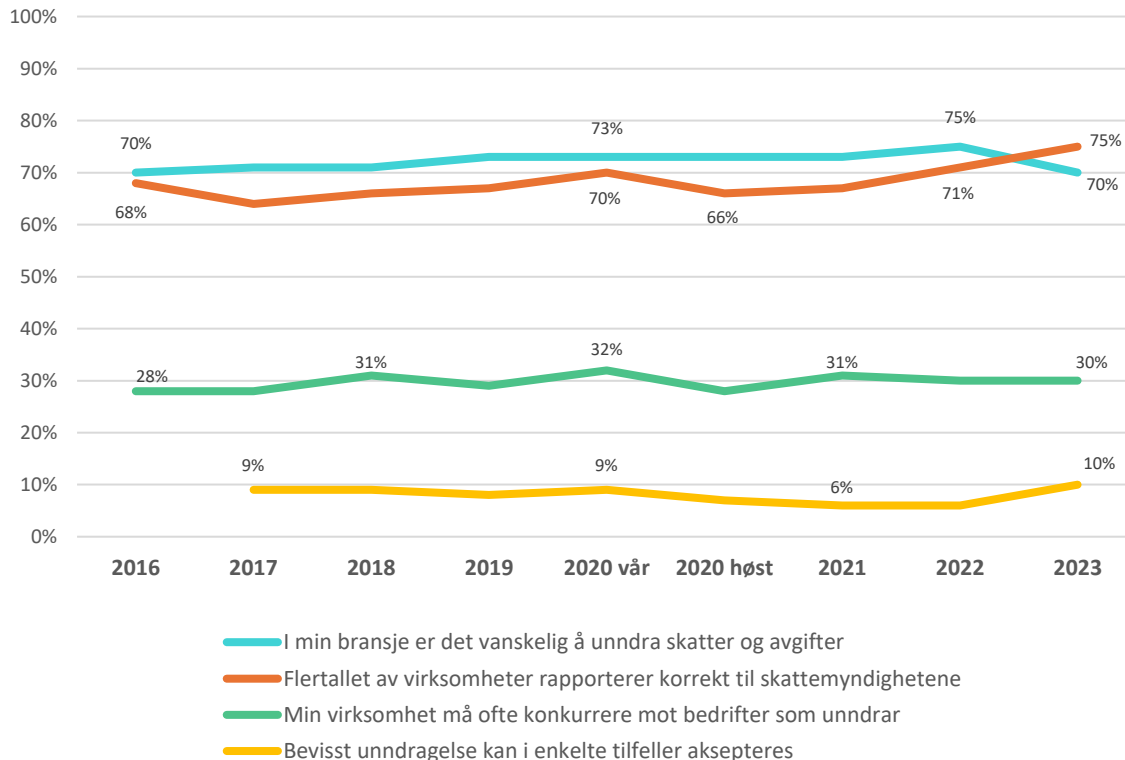
Normer og bransjeforhold

Skatteetaten

Normer og bransjeforhold

% = helt + delvis enig

Kommentar

Norske bedriftsledere sin opplevelse av normer og bransjeforhold er svært stabil over tid.

Vanskelig å unndra skatter og avgifter:

Ned fra et gj.snitt på 72% til 70% (ikke signifikant). Nedgangen fra 75% til 70% er signifikant.

Flertallet av virksomh. rapporterer korrekt:

Signifikant oppgang to år på rad fra 67% i 2021 til 75%.

Konkurransen mot bedrifter som unndrar:

Ingen variasjon over tid.

Aksept for bevisst unndragelse:

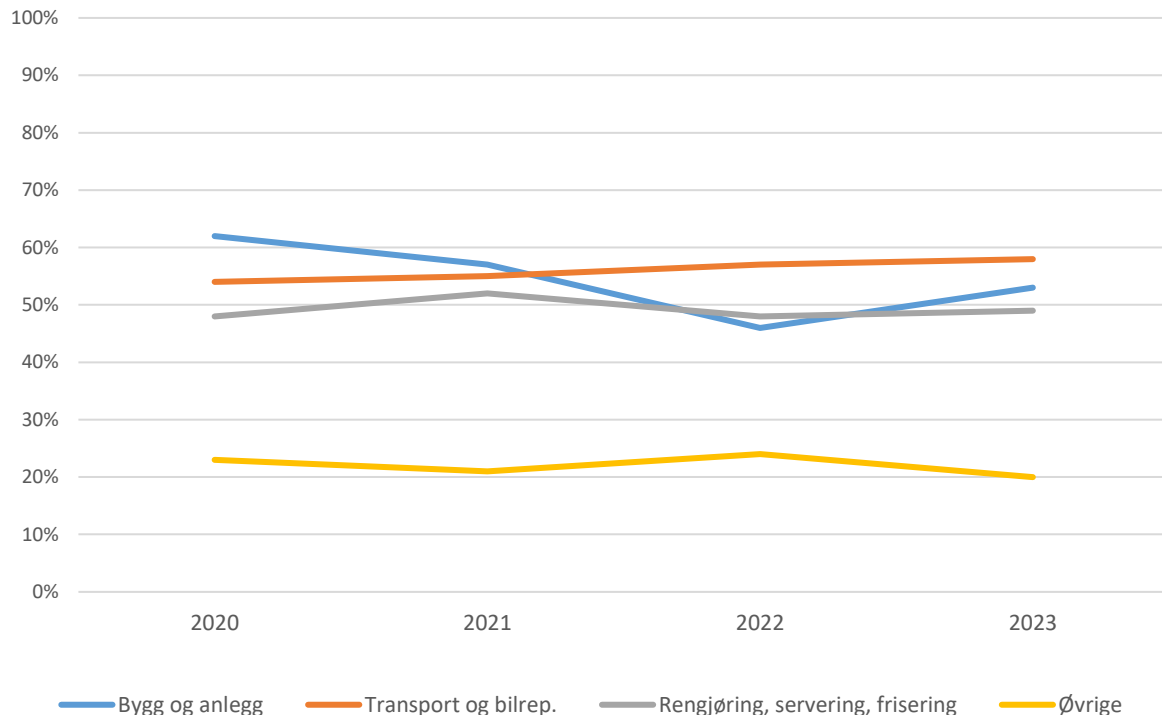
Svært liten variasjon over tid. Etter to pandemi-år på 6%, er vi tilbake på et normalnivå på 9-10%. (Diff. 6 vs. 10 er statistisk signifikant).

Skatteetaten

Opplevd svart konkurranse – etter bransjegruppe

% = helt+delvis enig

Kommentar

Figuren viser tidsserie for % helt + delvis enig innad i hver bransjegruppering for påstand om svart konkurranse.

Med hensyn til bevegelse over tid, er hovedbildet stabilitet for tre av fire bransjegrupper.

Unntaker er "bygg og anlegg" som går fra pluss/minus 60% de to første årene, til pluss/minus 50% de siste to årene

Med hensyn til nivå, er det liten forskjell mellom bransjegruppene, med unntak av gruppen "øvrige", som ligger 30-40 prosentpoeng under de andre gruppene.

Påstand

Min virksomhet må ofte konkurrere mot bedrifter som har et lavere kostnadsnivå fordi de driver svart eller på annen måte unndrar skatter og avgifter

Skatteetaten

Del 4

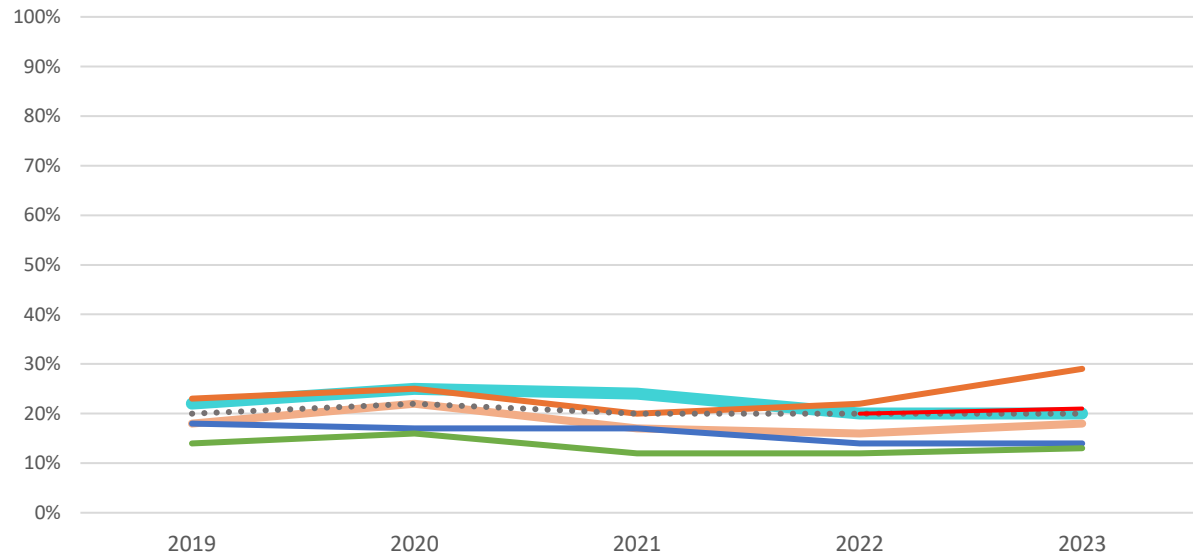
Arbeidslivskriminalitet

Skatteetaten

Opplevd utbredelse av arbeidskriminalitet

% ganske vanlig + svært vanlig

Arbeidsmarkeds kriminalitet

Brudd på HMS-regler

Brudd på trygdeytelser

Brudd på bestemmelser om innleie

Svart arbeid

Brudd på lønnsvilkår

Brudd på oppholds eller arb.tillatelse

Kommentar

Med unntak av "brudd på HMS-regler", som har en negativ utvikling, er omfanget av opplevd a-krim blant norske bedriftsledere relativt stabil over de siste fem årene.

Både arbeidsmarkeds kriminalitet generelt, og de øvrige spesifikke a-krim-kategoriene, ligger på omlag det samme nivået i 2023 som i 2019.

Mest utbredt:

- Brudd på HMS-regler
- Brudd på lønnsvilkår
- Arbeidsmarkeds kriminalitet (generelt)

Minst utbredt:

- Brudd på oppholds-/arbeidstillatelse
- Brudd på trygdeytelser

Hvorvidt den negative utviklingen for "HMS" er et varig fenomen, vil vi få et første signal om når årets SERO er gjennomført.

Spørsmål

Hvor anlig eller uvanlig tror du følgende er i din bransje.

Skatteetaten

Opplevd a-kriminalitet – etter art og bransje

Bygg og anlegg

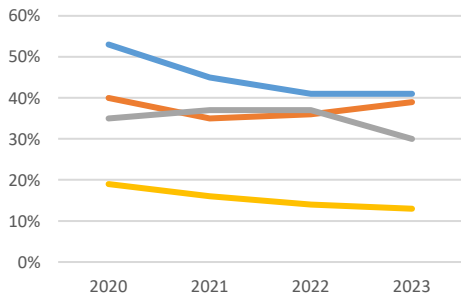
Transport og bilrep.

Rengjøring, servering, frisering

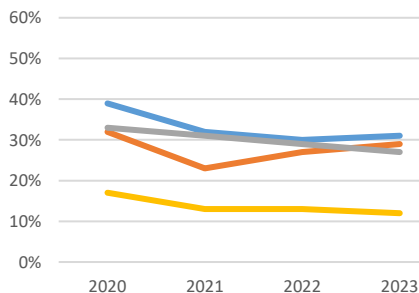
Øvrige bransjer

(% ganske + svært vanlig)

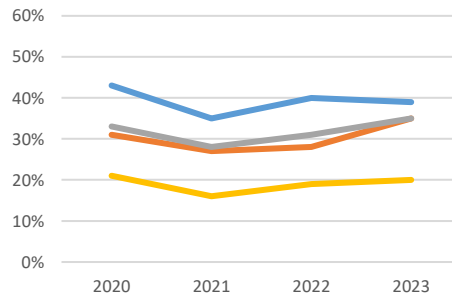
A-krim

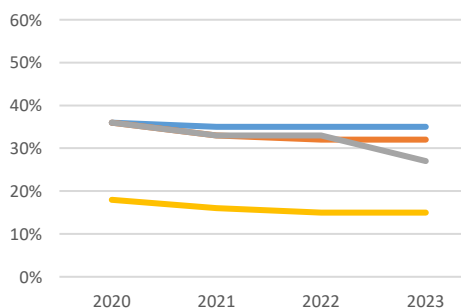
Svart arbeid

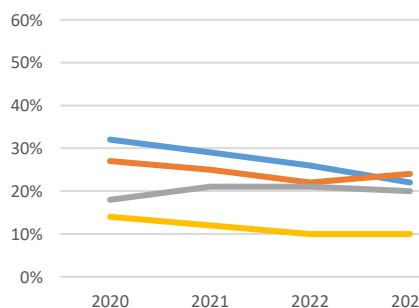
HMS

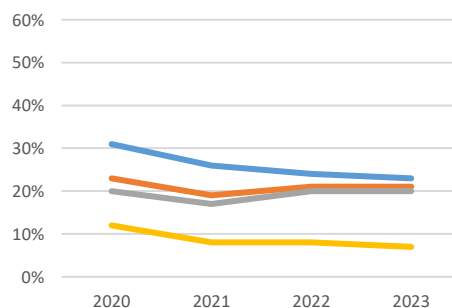
Lønn

Trygd

Arbeid/opphold

Kommentar

Figurene viser % bedriftsledere pr. bransjegruppering som har svart at de ulike a-krim-artene er ganske vanlig eller svært vanlig i sin bransje.

Hovedfunn:

- Flere bedriftsledere i bygg og anlegg enn i de andre bransjegruppene opplever alle arter a-krim som vanlige.
- For bygg og anlegg er det markant positiv utvikling for "a-krim", "trygd" og "arbeids- og opphold".
- "HMS" er den a-krim-artene med den minst gunstige utviklingen. Fra 2021 er det en moderat økning i andelen ledere som opplever at brudd på HMS-regler er vanlige i sin bransje.
- Brudd på lønnsvilkår er den a-krim-artene som det er minst variasjon mellom bygg/anlegg, transport og rengjøring/frisering. Og det er den arten som har minst endring i perioden.

Skatteetaten

Del 5

Oppdagelsesansynlighet

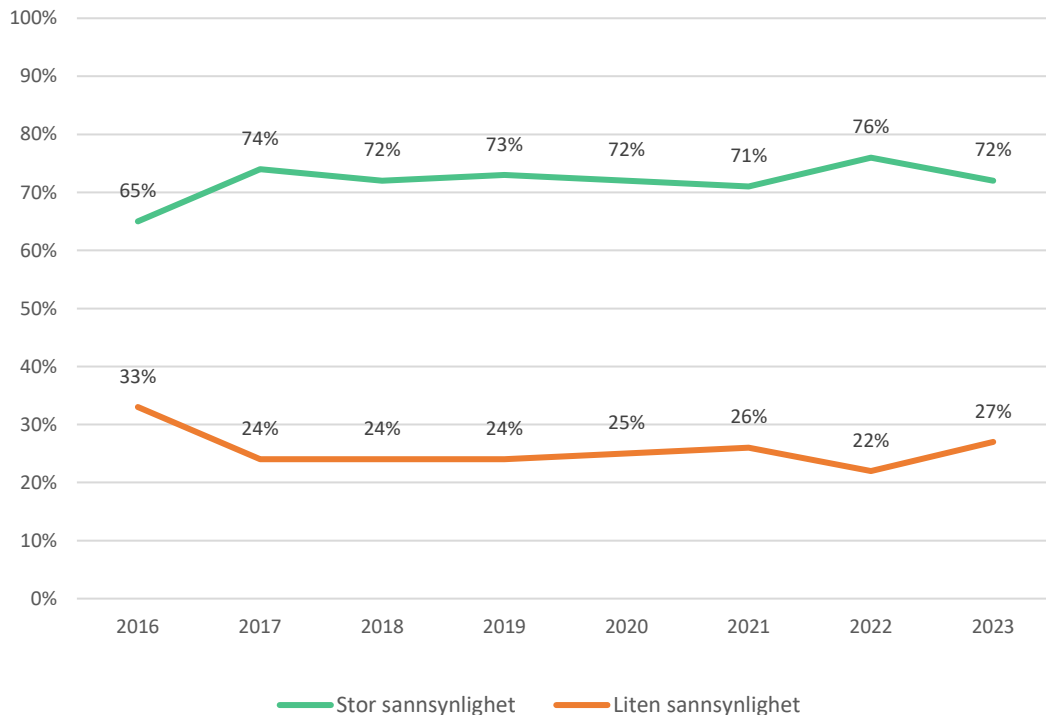

Skatteetaten

Oppdagelsessannsynlighet

Stor sannsynlighet = Stor + svært stor

Liten sannsynlighet = Liten + svært liten

Kommentar

Hovedbilde

- Totalt sett høyt nivå på «stor sannsynlighet»
- Med unntak av et svakt forhøyet nivå i 2022, er det i realiteten ingen endring mellom 2017 og i år.

Fjorårets resultat på 76%, er signifikant forskjellig fra 71% i 2021 og 72% i år. Det betyr at resultatet ikke har oppstått pga. statistiske tilfeldigheter, og at vi kan konkludere med at resultatet, med stor sannsynlighetsovervekt, også vil vere gjeldende for populasjonen av norske bedrifter.

Selv om fjorårets 76% er signifikant, er det kun en svak oppgang ift. 71% og 72%. Og når vi i år er tilbake på nivået for tidsserien under ett, styrker det tolkningen av 2022-resultatet som eit svakt avvik fra et stabilt normalnivå på rundt 72%.

Spørsmål

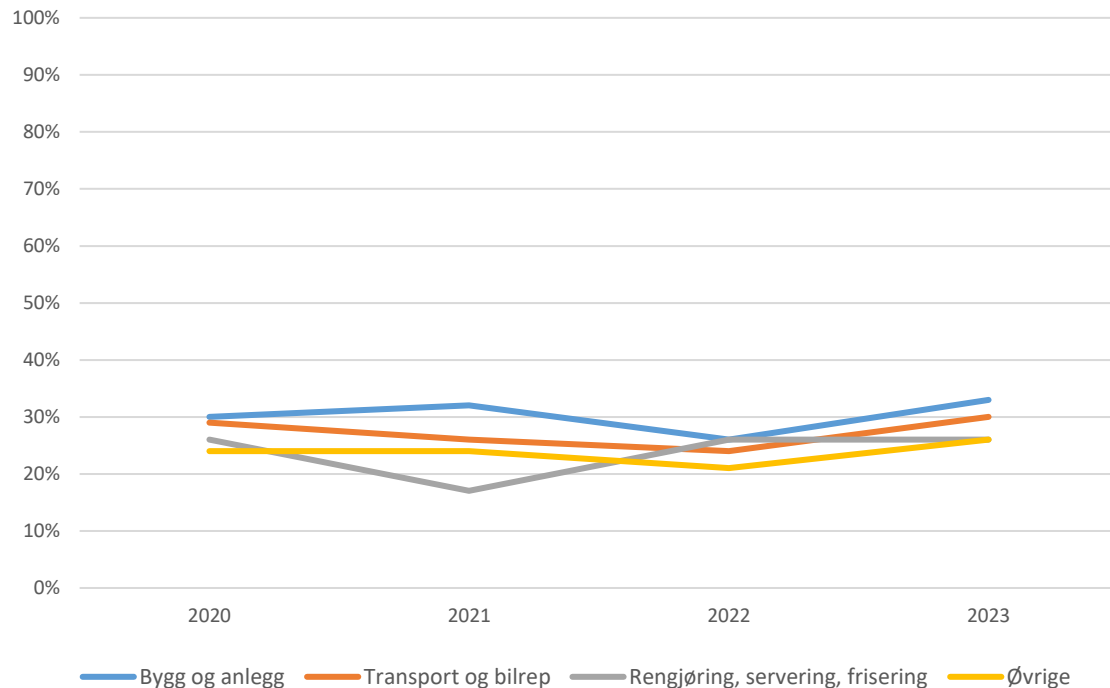
Dersom en virksomhet i din bransje unnlater å rapportere inn alle skatter og avgifter, hvor stor sannsynlighet tror du det er for at skattemyndighetene oppdager dette?

Skatteetaten

Oppdagelsessannsynlighet – etter bransjegruppe

Liten sannsynlighet

Kommentar

Figuren viser tidsserie for % bedriftsledere i hver bransjegruppering, som opplever at det er liten oppdagelsessannsynlighet.

Liten sannsynlighet er sammensatt av "liten" og "svært liten" sannsynlighet.

Hovedfunn:

- Alt i alt liten bevegelse i andelen "liten sannsynlighet" i perioden. 2023-resultatet er samlet sett helt på linje med 2020.
- Det er liten målt forskjell på de fire bransjegruppene. Forskjellen mellom "bygg/anlegg", "transport" og "rengjøring/frisering" er ikke statistisk signifikant
- Hvorvidt økningen fra 2022 til 2023 er en varig utvikling, vil vi få et første signal om når årets SERO er gjennomført.

Spørsmål

Dersom en virksomhet i din bransje unnlater å rapportere inn alle skatter og avgifter, hvor stor sannsynlighet tror du det er for at skattemyndighetene oppdager dette?

